



# Tvister över gränserna

– kort vägledning



Europeiskt Rättsligt  
Nätverk på privaträttens område



Förord till:

## Twister över gränserna – kort vägledning

Europeiska unionens regelverk är utformat för att underlätta för enskilda och företag vid tvister över gränserna. Detta gäller även de nya verktygen för att underlätta indrivning av fordringar från gäldenärer i andra länder. Det europeiska betalningsföreläggandet för indrivning av obestridda penningkrav och det europeiska småmålsförfarandet för fordringar på upp till 2 000 euro är anmärkningsvärt effektiva rättsliga verktyg. De erbjuder enskilda och företag i EU möjlighet att på ett snabbare och mer effektivt sätt få en lösning i gränsöverskridande mål genom att förbättra förutsättningarna att få betalt av svarande i andra medlemsstater.

Den fria rörligheten är en av EU-medborgarnas viktigaste rättigheter. Den får inte behandlas som en abstrakt idé, utan måste förverkligas på ett konkret plan i alla EU-medlemsstater. EU-rätten måste genomföras konsekvent när så krävs. På civilrättens område innebär detta att vi kan bidra till att underlätta EU-medborgarnas vardag, särskilt när det gäller möjligheterna att resa till och handla i andra medlemsstater. Inrättandet av ett europeiskt område med rättvisa utan inre gränser bidrar till att stärka den inre marknaden. Bättre möjligheter att överföra indrivningsärenden mellan länder är avgörande för en väl fungerande inre marknad.

Vägledningen syftar till att förklara lagstiftningen och principerna bakom de europeiska förfarandena samt hur du kan använda dig av dem. Den omfattar endast det civilrättsliga området.

Jag är övertygad om att denna vägledning kommer att bidra till ett gott mottagande och ett effektivt genomförande av dessa verktyg och att den kommer att vara till praktisk nytta för er.

Vänliga hälsningar



**Viviane Reding**  
Vice ordförande

Rättvisa, grundläggande  
rättigheter och medborgarskap

# 1. INLEDNING

Har du någon gång köpt något från ett annat land i Europeiska unionen via Internet som aldrig kom fram? Eller du kanske har köpt en dator under semestern, bara för att vid hemkomsten upptäcka att den inte fungerade som den skulle? Byggföretaget som renoverade ditt semesterhus kanske inte utförde sitt arbete ordentligt?

Ovan beskrivs några situationer där det kan anses befogat att vidta rättsliga åtgärder. Men hur går det till om personen eller företaget som man vill dra inför domstol befinner sig i en annan medlemsstat?

Europeiska unionen har ett regelverk som utformats för att underlätta för

enskilda vid tvister över gränserna. Denna vägledning syftar till att förklara en del av dessa lagar och de bakomliggande principerna, så att du kan välja om du vill använda dig av dem och, om så är fallet, var du kan hitta ansökningsformulär och närmare upplysningar. Vägledningen täcker endast civil- och handelsrättsliga förhållanden, och således inte straffrätt, familjerätt, konkurs eller frågor om arv och testamente. För övrigt tillämpas dessa regler inte i Danmark\*.

Att vända sig till domstol kan vara stressande, tidskrävande och dyrt. Innan du tar det steget bör du försöka lösa din tvist i godo, eller överväga möjligheten

---

\* Bryssel I-förordningen är dock tillämplig genom ett parallellt avtal med Danmark.

att använda alternativ tvistlösning eller vända dig till en ombudsman. Om detta misslyckas är det viktigt att se till att du känner till namnet på den person du vill vidta rättsliga åtgärder mot och på vilken adress denne kan nås. Du bör också försöka ta reda på om vederbörande har några tillgångar som kan användas för att betala dig med. Annars är det inte så stor mening att ta fallet till domstol. Närmare upplysningar om alternativ tvistlösning finns på följande webbadress: [http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr\\_gen\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_gen_sv.htm)

För närmare upplysningar om konsumenttvister över gränserna, se [http://ec.europa.eu/consumers/ecc/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/consumers/ecc/index_en.htm)

“Europeiska unionen har ett regelverk som utformats för att underlätta för enskilda vid tvister över gränserna.”

## 2.VILKEN LAGSTIFTNING OCH VILKA DOMSTOLAR?

I "Bryssel I-förordningen" (förordning (EG) nr 44/2001) finns bestämmelser om hur man fastställer vilken domstol som ska pröva en tvist med anknytning till flera medlemsstater. Det är av avgörande betydelse att du vet var du ska väcka talan. Huvudregeln är att en tvist över gränserna ska prövas av domstolarna i den medlemsstat där svaranden är bosatt eller, om svaranden är ett företag, där företaget har sitt säte. Det finns dock undantag. Närmare upplysningar om detta finner du i del 7 nedan.

EU har enats om följande mekanismer för att göra förfarandena i tvister över gränserna enklare och snabbare samt göra det lättare att genomdriva ett krav mot en svarande i en annan medlemsstat:



## **A. Europeiskt betalningsföreläggande (förordning (EG) nr 1896/2006)**

Förfarandet används när du kräver betalning från någon som inte bestrider betalningsskyldighet. Det rör sig således om en "obestridd fordran". Förfarandet grundar sig på att du fyller i vissa standardformulär. Dessa finns tillgängliga på alla EU-språk, tillsammans med en mängd annan information, på webbplatsen för den europeiska civilrättsatlasen:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/epo\\_filling\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_filling_sv.htm)

## **B. Europeisk exekutionstitel (förordning (EG) nr 805/2004)**

Den europeiska exekutionstiteln är ett intyg som kan åtfölja en dom, en förlikning inför domstol eller en officiell handling, och som medger verkställighet i en annan medlemsstat. Detta förfarande är också tillämpligt i situationer där svaranden inte bestrider fordran, om en nationell domstol redan har konstaterat att du har rätt till pengarna i fråga. För att ansöka om en europeisk exekutionstitel ska du normalt sett vända dig till den domstol som meddelat avgörande i saken, och du måste uppfylla de krav som gäller i den berörda medlemsstaten.

Fordran anses obestridd om svaranden har gått med på ditt krav i domstol, i en inför domstol ingången förlikning eller i en officiell handling, eller om svaranden aldrig har invänt mot fordran eller, efter att först ha bestritt fordran, senare inte inställer sig till domstolsförhandlingen (tyst godtagande).

## **C. Europeiskt småmålsförfarande (förordning (EG) nr 861/2007)**

Detta förfarande används i samband med gränsöverskridande fordringar på upp till 2000 euro, exklusive ränta. Förfarandet är i princip skriftligt och grundar sig på ett standardformulär som du själv ska fylla i och som svaranden kan svara på:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/sc\\_filling\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_filling_sv.htm)

Mycket information om civilrättsliga förfaranden på EU-nivå samt om förfaranden i medlemsstaterna finns på webbplatsen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område:

[http://ec.europa.eu/civiljustice/homepage/homepage\\_ec\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/civiljustice/homepage/homepage_ec_sv.htm)

Den europeiska civilrättsatlasen ger dig praktiska upplysningar om tvister över gränserna och tillhandahåller alla standardiserade ansökningsformulär som du kan behöva fylla i:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/index\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_sv.htm)

### 3. VILKET FÖRFARANDE ÄR DET RÄTTA FÖR MIG?

Uppgår din fordran till högst 2 000 euro? Om så är fallet bör du överväga att använda dig av det europeiska småmålsförfarandet. Om du inte förväntar dig att gäldenären kommer att bestrida din fordran kan du också använda dig av den europeiska exekutionstiteln eller det europeiska betalningsföreläggandet. Det är viktigt att komma ihåg att den europeiska exekutionstiteln inleds som ett nationellt förfarande (det finns redan en dom om betalningsskyldighet). Detta omvandlas därefter till ett europeiskt

förfarande som gör det lättare för dig att få domen i fråga verkställd i en annan medlemsstat. Det europeiska betalningsföreläggandet är redan från början ett europeiskt förfarande. Om du måste vidta rättsliga åtgärder mot någon i en annan medlemsstat, kan det vara enklare att använda det europeiska betalningsföreläggandet, eftersom formulär och information finns tillgängliga på ditt eget språk. Om du redan har utverkat en dom mot någon är det förmodligen att föredra att använda den europeiska exekutionstiteln.

Om din fordran avser ett högre belopp, eller om du förväntar dig att fordran kommer att bestridas, aktualiseras andra bestämmelser. Dessa kommer att beskrivas närmare nedan.





© iStockphoto.com

“Uppgår din  
fordran till högst  
2 000 euro?”

## 4. EUROPEISK EXEKUTIONSTITEL



Det första steget är att vända sig till domstol och utverka en dom i din favör mot gäldenären. Bestämmelserna om vilken domstol som kan pröva målet förklaras i del 7 nedan (men observera att om din gäldenär är en konsument är det alltid domstolarna i dennes hemland som är behöriga att pröva saken). Även om fordran skulle stå obestridd måste gäldenären delges på korrekt sätt med en handling som underrättar vederbörande om grunden för fordran, det belopp som krävs (inklusive ränta, om så yrkas) samt parternas namn och adresser. Genom domen åläggs gäldenären att gottgöra dig genom att betala ett penningbelopp.



Därefter måste du ansöka om att få domen intygad som en europeisk exekutionstitel. Domaren (vid den domstol som meddelat domen) vidtar denna åtgärd genom att använda sig av det standardformulär som bilagts förordningen och som du kan hitta online i rätt språkversion på:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/rc\\_fillingeo\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/rc_fillingeo_sv.htm)

När den europeiska exekutionstiteln har utfärdats av domstolen ska den översändas till den verkställande myndigheten i den medlemsstat där gäldenären är bosatt eller har sina tillgångar. Den enda grunden för att vägra verkställighet i en annan medlemsstat är om det vore oförenligt med en annan dom i den andra medlemsstaten mellan samma parter. Närmare upplysningar om verkställighet i medlemsstaterna finner du på:

[http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce\\_judgement/enforce\\_judgement\\_gen\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_sv.htm)

Utöver den europeiska exekutionstiteln ska du tillhandahålla en kopia av den ursprungliga domen, och du kan bli uppmanad att tillhandahålla en översättning av intyget om europeisk exekutionstitel, beroende på vilka språk som godtas av den verkställande myndigheten i den andra medlemsstaten (information om vilka språk som godtas finns på webbplatsen för den europeiska civilrättsatlasen). Några andra formella krav får inte ställas, och du kan nu få domen verkställd i den andra medlemsstaten. Verkställigheten genomförs i enlighet med de allmänna bestämmelserna i den medlemsstaten, vilket till exempel innebär att om man där i normala fall använder sig av exekutionstjänstemän för att verkställa en dom, måste du göra på samma sätt.

“Några andra formella krav får inte ställas, och du kan nu få domen verkställd i den andra medlemsstaten.”

## 5. EUROPEISKT BETALNINGSFÖRELÄGGANDE

Detta förfarande liknar det som beskrivits ovan. Det kan användas när det är fråga om penningfordringar och grundar sig på standardformulär – men du behöver inte ha utverkat en dom för att kunna använda det. Förfarandet fortsätter så länge svaranden inte invänder mot ansökan, men om han eller hon gör det anses fordran ha bestridits och saken kan prövas enligt allmänna civilprocessrättsliga bestämmelser i den medlemsstat där du inledde förfarandet.

Du kan ansöka om att få en gränsöverskridande fordran intygad som en europeisk exekutionstitel genom att fylla i formulär A, som finns i bilagan till förordningen och som du kan hitta på samtliga relevanta språk på:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/epo\\_filling\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_filling_sv.htm)

Du måste ange parternas namn och adress (för dig själv och svaranden), redogöra för dina krav, klargöra att det är fråga om en gränsöverskridande fordran och beskriva den bevisning du åberopar till stöd för ditt betalningskrav.

På följande webbplats finner du uppgifter om vilken domstol som kan utfärda ett europeiskt betalningsföreläggande i ditt fall och vart du ska sända din ansökan:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/epo\\_courtsJurisd\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_courtsJurisd_sv.htm)

“Om svaranden inte gör något bestridande blir det europeiska betalningsföreläggandet automatiskt verkställbart.”



Domstolen kommer att granska din ansökan, och om du har fyllt i formuläret korrekt och besvarat eventuella uppmaningar att inkomma med kompletterande uppgifter, bör domstolen utfärda det europeiska betalningsföreläggandet inom 30 dagar.

Det europeiska betalningsföreläggandet kommer nu att delges svaranden av domstolen. Denne har att välja mellan att betala det yrkade beloppet eller bestrida kravet. Han eller hon har 30 dagar på sig att inkomma med ett bestridande. Om så sker kan målet hänskjutas till en allmän tvistemålsdomstol för prövning i enlighet med nationell lagstiftning.

Om svaranden inte gör något bestridande blir det europeiska betalningsföreläggandet automatiskt verkställbart. Den enda grunden för att vägra verkställighet i en annan medlemsstat är om det vore oförenligt med en annan dom i den andra medlemsstaten mellan samma parter. Du måste sända en kopia av det europeiska betalningsföreläggandet och om nödvändigt en översättning till de verkställande myndigheterna i den medlemsstat där du försöker genomdriva betalning för din fordran (där svaranden bor eller har sina tillgångar). För närmare upplysningar om verkställighet, se:

[http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce\\_judgement/enforce\\_judgement\\_gen\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_sv.htm)

## 6. SMÅMÅL

Detta är ett vanligtvis skriftligt förfarande för fordringar på upp till 2 000 euro (exklusive ränta). Förfarandet bygger på standardformulär, för att hålla det så kort och enkelt som möjligt.

Du ska fylla i dina uppgifter och redogöra för fordran i "formulär A", som finns i bilagan till förordningen och är tillgänglig i elektronisk form på:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/sc\\_filling\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_filling_sv.htm)

Om du har relevanta styrkande handlingar, till exempel kvitton, fakturor etc., ska du foga dessa till ansökningsformuläret.

När domstolen mottar ditt ansökningsformulär ska den fylla i sin del av "svarsformuläret" (också på webbplatsen för den europeiska civilrättsatlasen). Inom 14 dagar från det att domstolen mottagit din ansökan ska den delge svaranden en kopia av denna, tillsammans med svarsformuläret. Svaranden har 30 dagar på sig att svara genom att fylla i sin del av svarsformuläret. Domstolen ska sända en kopia av eventuella svar till dig inom 14 dagar.

Inom 30 dagar från mottagandet av svarandens eventuella svar ska domstolen meddela ett avgörande om

din fordran, skriftligen begära ytterligare uppgifter från parterna eller kalla parterna till en muntlig förhandling. Om det blir en muntlig förhandling behöver du inte låta dig företrädas av en advokat.

Om ett avgörande meddelas i din favör kan du be domstolen att fylla i "formulär D", som finns på webbplatsen för den europeiska civilrättsatlasen. Det är kostnadsfritt. Med detta formulär (som kan komma att behöva översättas till den andra medlemsstatens språk) och en kopia av domen blir din dom verkställbar i den andra EU-medlemsstaten, utan några ytterligare formaliteter.

„Om det blir en muntlig förhandling behöver du inte låta dig företrädas av en advokat.“

Den enda grunden för att vägra verkställighet i en annan medlemsstat är om det vore oförenligt med en annan dom i den andra medlemsstaten mellan samma parter. Närmare upplysningar om verkställighet i medlemsstaterna finner du på:

[http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/sc\\_courtsAuthorit\\_se\\_sv.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_courtsAuthorit_se_sv.htm)

Enligt förordningen om det europeiska småmålsförfarandet är myndigheterna i din medlemsstat skyldiga att hjälpa dig att fylla i formulären. Du kan till exempel vända dig till den lokala domstolen.



## 7. CIVILRÄTTSLIGA ANSPRÅK I ALLMÄNHET

I Bryssel I-förordningen (förordning (EG) nr 44/2001) anges vilka domstolar som bör pröva tvister över gränser och hur en dom kan erkännas och verkställas i en annan medlemsstat.

Huvudregeln är att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist ska pröva saken. Om den som vill vidta rättsliga åtgärder är konsument gäller dock att denne kan välja mellan att väcka talan vid domstolarna i hemlandet eller vid domstolarna i svarandens stat. Faktorer som kostnader och språk gör dock att konsumenterna vanligtvis väljer att processa vid domstolarna i den medlemsstat där de är bosatta.

Om tvisten gäller ett avtalsbrott är det domstolarna på den plats där avtalet skulle ha genomförts som ska pröva målet. Om målet rör utomobligatoriska förhållanden (skadeståndsgrundande handlingar), är det domstolarna på den plats där den skadeståndsgrundande handlingen ägde rum som är behöriga. Exempelvis gäller att om du har lidit skada till följd av någon annans oaktsamhet, ska saken prövas i den medlemsstat där skadan uppstod.

Förordningen omfattar alla civilrättsliga och handelsrättsliga förhållanden och kan tillämpas om fordran har bestridits eller om det omtvistade beloppet överstiger 2 000 euro.

Sedan det fastställts vilken domstol som är behörig att pröva målet och domstolen har meddelat en dom i din favör, måste denna dom erkännas i andra medlemsstater. För att få domen verkställd i en annan medlemsstat måste du emellertid vända dig till domstolen i verkställighetsmedlemsstaten och begära ett intyg om verkställbarhet (verkställbarhetsförklaring). Liksom vid de förfaranden som beskrivits ovan gäller att du, när du väl har fått detta intyg, måste använda de verkställighetsmekanismer som föreskrivs i gäldenärens medlemsstat, till exempel ta bruk av en exekutionstjänsteman, ansöka om beslut om utmätning av lön etc.



## 8. SLUTSATSER

Att vidta rättsliga åtgärder mot en person eller ett företag i en annan medlemsstat kan te sig skrämmande, men faktum är att en svarande inte bör kunna undgå att ställas till svars enbart på grund av att han eller hon är bosatt utomlands. Europeiska unionen har antagit de gemensamma bestämmelser och standardiserade förfaranden som beskrivs i denna vägledning för att hjälpa dig att utöva dina lagstadgade rättigheter.



SV

## Kontaktuppgifter

Europeiska kommissionen  
Generaldirektoratet för rättsliga frågor  
Europeiskt Rättsligt Nätverk  
på privaträttens område  
Rue Montoyer 59,  
B-1049 Brussels

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>

ISBN 978-92-79-16625-9



9 789279 166259

DS-31-10-598-SV-C doi:10.2838/10908

Fremstida ©/Stockphotos.com